

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Teze bakalářské práce

Analýza nabídek povinného ručení

Martin Janoušek

© 2016 ČZU v Praze

Analýza nabídek povinného ručení

Souhrn

Smyslem práce je poskytnout pojistníkům způsob možnosti výběru pojistného produktu nejen s ohledem na nejnižší cenu, ale především na základě hodnotících kritérií stanovenými odborníky z oblasti pojišťovnictví. Stanovení důležitosti jednotlivých kritérií je potom odrazem subjektivního názoru autora. Práce je v teoretické části zaměřena na obecnou problematiku pojištění odpovědnosti z provozu vozidla poskytovaných na českém trhu. Praktickou část tvoří srovnání jednotlivých nabídek členských pojišťoven České kanceláře pojistitelů a pokračuje stanovením kritérií a jejich důležitosti pro další rozhodování. Je naznačen metodický postup stanovení dílčích kritérií a jejich vah. Poté již následuje výběr kompromisní varianty na základě konkrétních nabídek pojišťoven. Pomocí objektivizovaného postupu při stanovování vah a na modelovém příkladu vícekriteriálního rozhodování je vybrána nejvhodnější nabídka povinného ručení. Práce neopomíná důležitost sjednání povinného ručení, ale zejména poukazuje na možnost výběru vhodné varianty, která však nesouvisí s nejnižší nabídkovou cenou.

Klíčová slova: bonus, odpovědnost, osobní automobil, pojistitel, pojistné plnění, pojistník, pojišťovna, povinné ručení.

Cíl práce

Cílem práce je analyzovat trh s pojištěním odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a doporučit vhodný produkt konkrétnímu zákazníkovi. Specifickým cílem bude získání orientace a rozšíření znalostí v problematice obsahu nabídek pojistného produktu pojištění odpovědnosti, které nabízí pojišťovny na českém trhu.

Výběr nejvhodnější nabídky je proveden pomocí vícekriteriálního rozhodování, konkrétně výběrem kompromisní varianty pomocí metody váženého součtu. Na základě zhodnocení úrovně nabídek bude poté vybrán práce nejvhodnější produkt pojištění naplňující požadavky a představy autora práce.

Metodika

Teoretické poznatky budou čerpány z odborné literatury zabývající se popisovanou tematikou pojištění. V praktické části při srovnání nabídek poskytovatelů pojistných produktů v oblasti povinného ručení budou využita data poskytnutá při odborné konzultaci panem Ing. Miroslavem Polákem, MBA konzultantem pojišťovny Kooperativa

a paní Ivanou Maryškovou, pojišťovacím makléřem společnosti INSIA. Nejdůležitějším informačním zdrojem v případě této práce bude internet, protože na webových stránkách jednotlivých pojišťoven jsou dostupné všechny aktuální informace a dokumenty týkající se zpracovávaného tématu povinného ručení.

Pro splnění zadání tématu „Analýza nabídek povinného ručení“ bude použita vícekritériální analýza variant, která se v tomto případě jeví nejlepší přístupem pro rozhodnutí při existenci více kritérií. Volba výběru jednotlivých kritérií byla svěřena dvěma pojišťovacím odborníkům. Avšak rozhodování o důležitosti preferencí jednotlivých kritérií je odrazem subjektivního postoje autora.

Teoretická východiska

Na úvod je důležité vysvětlit pojem povinné ručení. Jde o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla patřící do kategorie neživotního pojištění. Toto pojištění slouží k úhradě škody, kterou lze způsobit vlastní neopatrností jiné osobě na zdraví nebo jejím majetku v souvislosti s provozem motorového vozidla. Jako první upravoval podmínky pojištění, na území dnešní České republiky, obecný zákoník občanský z roku 1811, v němž však byla odpovědnost za škodu z provozu vozidla omezena jen na odpovědnost za zavinění. Zásada dobrovolnosti ale skončila už v roce 1933, kdy začal platit zákon o dopravě motorových vozidel. Doprava osob nebo nákladu, pravidelná i nepravidelná byla vykonávána živnostensky, a byla proto pokládána za koncesovanou živnost. Zanedlouho však bylo zřejmé, že uložit tuto povinnost pouze živnostníkům je nedostatečné. V roce 1935 nařídil zákon o jízdě motorovými vozidly uzavřít povinné ručení každému držiteli vozidla, které bylo evidováno v registru československých motorových vozidel. V roce 1950 se obsah nařízení rozšířil a z povinného ručení se stalo pojištění zákonné. V současné době upravuje povinnost Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla (Zákon č. 168/1999 Sb.).

V současné době působí na pojistném trhu v České republice 31 tuzemských pojišťoven, z nichž má 18 z nich zahraniční vlastníky a 23 pojišťoven ze zemí EU. Z tohoto množství pojišťoven však nabízí možnost uzavřít neživotní pojištění, konkrétně pojištění odpovědnosti z provozu vozidla pouze 13 z nich. Některé jejich nabídky jsou téměř identické, jiné diametrálně odlišné. Pokud by neměla být jediným rozhodovacím kritériem cena pojištění, je nutné stanovit určitá kritéria výběru.

Vlastní práce

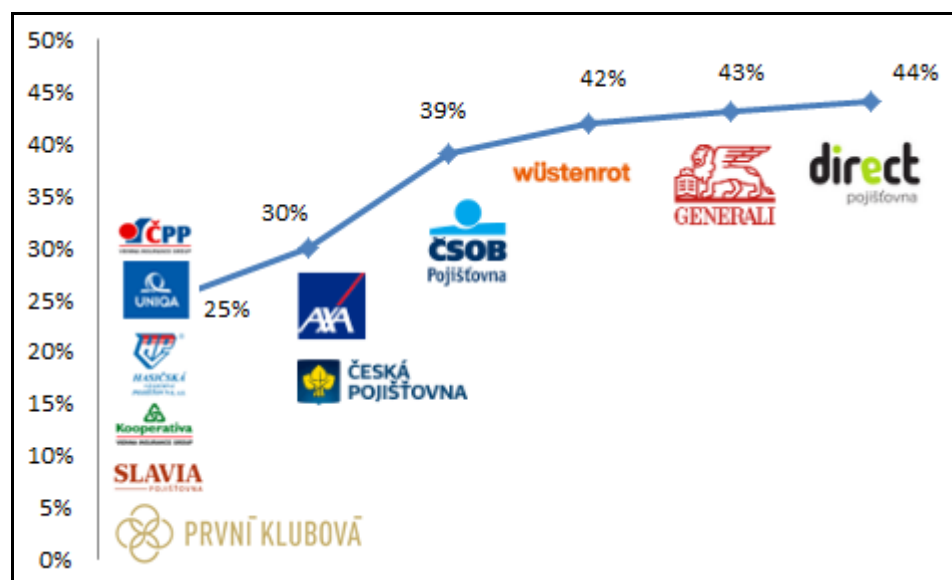
V prvním kole hodnocení byly zjištěny všechny pojišťovny operující na pojistném trhu v České republice. Souhrnná informace o jejich působení byla získána ze Zprávy o výkonu dohledu nad finančním trhem za rok 2015 vydané Českou národní bankou. Následně byl vypracován seznam všech pojišťoven a na jejich webových stránkách byly zjišťovány informace o nabízených produktech týkající se povinného ručení. Pro kontrolu bylo ověřeno jejich členství v České kanceláři pojistitelů. Následně

byly vybrány pouze subjekty, které poskytují pojištění odpovědnosti za škodu z provozu vozidla.

Bylo zjištěno, že v roce 2015 působilo na pojistném trhu v České republice 31 tuzemských pojišťoven, z nichž 18 mělo zahraničního vlastníka a 23 pojišťoven ze zemí EU. Z tohoto množství pojišťoven však nabízelo možnost uzavřít neživotní pojištění, konkrétně pojištění odpovědnosti z provozu vozidla pouze 13 z nich. Některé nabídky povinného ručení byly téměř identické, jiné diametrálně odlišné. Pokud neměla být jediným rozhodovacím kritériem cena pojištění, bylo nutné stanovit přesná kritéria výběru.

Ve druhé etapě bylo provedeno vícekritériální hodnocení jednotlivých nabídek pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. Jednalo se o hodnocení základní úrovně nabízené služby (možnost uzavření pojištění online, poskytování asistenční služby apod.). Z důvodu porovnatelnosti obsahu nabídky pojištění bylo stanoveno pět obsahových kritérií, která všechna musela každá nabídka pojišťovny splňovat. Avšak rozhodným kritériem pro postup do dalšího kola byla vyšší hodnota bonusu za dobu delší než 61 měsíců bezeškodného trvání pojištění. Z tohoto důvodu tak byly dále hodnoceny nabídky šesti pojišťoven (AXA, Česká pojišťovna, ČSOB, Wüstenrot, Generali, Direct – viz následující graf 1), jejichž výše bonusu byla vyšší než 25 %. Zbylé pojišťovny byly proto z dalšího hodnocení vyřazeny (ČPP, Uniqa, Hasičská, Kooperativa, Slavia, První klubová).

Graf 1 Výše bonusu pro období delší než 61 měsíců bezeškodného trvání pojištění

Zdroj: vlastní zpracování

Pro hodnocení ve třetím kole byla stanovena kritéria ekonomické výhodnosti a kvality produktové nabídky. Cílem výběru bylo vyjádřit důležitost jednotlivých kritérií a poté nalézt takovou variantu, která nejlépe vyhovovala požadavkům jednotlivých kritérií.

Na návrh dvou pojišťovacích odborníků byla vytvořena čtyři hodnotící kritéria: **cena pojištění, výše pojistného limitu, reference pojišťovny a obsahová náplň nabídky**. Nabídky jednotlivých pojišťoven sestavené na základě obecných informací jsou uvedeny v tabulce 1.

Tabulka 1 Nabídky povinného ručení vybraných pojišťoven

	Cena	Pojistný limit	Reference	Obsahová náplň
Direct	3 023	50/50	špatné	rozšířené asistenční služby
Generali	3 784	70/70	dobré	rozšířené asistenční služby, střet se zvěří
Wüstenrot	4 427	100/100	dobré	úrazové pojištění dětí zdarma
ČSOB	3 016	60/60	vynikající	základní asistenční služby, úrazové pojištění řidiče, pojištění přepravovaných věcí
AXA	2 884	70/70	uspokojivé	základní asistenční služby obsahují technickou a administrativně-právní asistenci
Česká pojišťovna	4 061	50/50	vynikající	právní ochrana, asistence při nehodě, úrazové pojištění řidiče

Zdroj: vlastní zpracování

Cílem práce bylo vybrat nejvhodnější variantu optimálně zvolenou podle autorových požadavků. Cílem výběru bylo vyjádřit důležitost jednotlivých kritérií a poté nalézt takovou variantu, která by tak nejlépe vyhovovala požadavkům jednotlivých kritérií. Nejdůležitější váha kritéria připadla na kritérium 3 - reference pojišťovny. Při hodnocení nabídek povinného ručení jednotlivých pojišťoven autor hodnotil jednotlivé nabídky způsobem, že nejdůležitější váhu mělo kritérium 3. Hodnota kritéria vzešla od hodnocení pojišťoven pojišťovacími odborníky, jejichž názor byl vypočten prostým aritmetickým průměrem.

Požadavek na variantní řešení přináší sebou otázku, do jaké míry je možné se variantnímu řešení věnovat, vzhledem k tomu že hledání optimální varianty prodlužuje dobu rozhodování, kdy některá nabídka konkrétního pojistného produktu má omezenou dobu platnosti. Výběr nejvhodnější nabídky byl proveden pomocí dvou metod, a to **metodou váženého součtu** a **metodou pořadí**. Variantní řešení je však možné vyžadovat pouze v případech, kdy je to technicky možné a přijatelné. Výběr pomocí metody váženého součtu je pro běžného uživatele příliš složitý. Z tohoto důvodu bylo uvažováno o nahrazení jednodušší metodou výběru pořadí. V tomto případě by tak byly zcela potlačeny autorovy preference jakéhokoliv kritéria, čímž tato výhoda zároveň

zajišťuje při výběru jedním hodnotitelem i vyšší míru objektivitu. Tabulka 2 uvádí výsledné hodnoty užítka podle metody váženého součtu, na jejichž základě bylo sestaveno pořadí nevhodnějších nabídek.

Tabulka 2 Výsledné hodnoty užítka podle metody váženého součtu

	Souhrn hodnot užítka	Výsledné pořadí
ČSOB	1,4071	1.
Česká pojišťovna	1,2043	2.
Generali	0,8533	3.
Wüstenrot	0,6234	4.
AXA	0,3464	5.
Direct	0,04875	6.

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky nabídek povinného ručení podle metody pořadí zobrazuje tabulka 3.

	Součet získaných bodů	Pořadí variant
ČSOB	6	1.
Česká pojišťovna	10	2.
Generali	13	3.
AXA	14	4.
Direct	16	5.
Wüstenrot	18	6.

Jak metodou váženého součtu, tak metodou pořadí byla určena jako nejlepší varianta nabídka povinného ručení od ČSOB, druhá v pořadí skončila nabídka České pojišťovny a třetí nejlépe hodnocenou nabídkou byl produkt pojišťovny Generali.

Závěr

Z uvedeného příkladu zhodnocení úrovně nabídek a následného výběru nevhodnější nabídky povinného ručení plynou důležité závěry pro volbu jednotlivých kritérií určující pro každé hodnocení nabídek. Nestačí pouze formálně určit hodnotící

kritéria, ale je nutné splnit požadavky na jejich obsahovou náplň. Při rozhodování o kritériích hodnocení by měla být zvolena taková kritéria, která naplňují požadavky nejen z ekonomického, ale i z účelového hlediska. Platí, že jestliže jsou pro hodnotitele určující užítky plynoucí z jednotlivých hodnotících kritérií, pak by hodnotitel měl volit za základní hodnotící kritérium ekonomickou výhodnost nabídky. Avšak v případě, že předem dovede určit požadovanou úroveň plnění pojišťovacího produktu (požadovaný standard daný podmínkami pojišťovny a poté smlouvou), pak může jako jediné kritérium pro hodnocení nabídek stanovit nejnižší nabídkovou cenu. V opačném případě se dopouští nesprávného postupu a výběru, který je v rozporu nejen s požadovanými představami, ale zejména s účelným vynakládáním vlastních finančních prostředků.

Použitá literatura

BÍLKOVÁ, Alena a Theodor BERAN. *Základy kvantitativních metod v ekonomii*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008. ISBN 978-80-86723-62-4.

BÖHM, Arnošt, MUŽÁKOVÁ, Karina. *Pojišťovnictví a regulace finančních trhů*. 1 vydání. Praha: Professional Publishing, 2010. 184 s. ISBN 978-80-7431-035-5.

DUCHÁČKOVÁ, Eva, DAŇHEL, Jaroslav. *Teorie pojistných trhů*. 1 vyd. Praha: Professional Publishing, 2010, 216 s. ISBN 978-80-7431-015-7.

FOTR, Jiří a Lenka ŠVECOVÁ. *Manažerské rozhodování: postupy, metody a nástroje*. 2., přeprac. vyd. Praha: Ekopress, 2010. ISBN 978-80-86929-59-0.

HENDL, Jan. *Přehled statistických metod: analýza a metaanalýza dat*. Páté, rozšířené vydání. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0981-2.

HINDLS, Richard. *Statistika pro ekonomy*. 8. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007, 415 s. ISBN 978-80-86946-43-6.

ŘEZÁČ, František. *Řízení rizik v pojišťovnictví*. 1 vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 222 s. ISBN 978-80-210-5637-4.

ČNB. *Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem 2015* [online]. [cit. 10-08-2016].

Dostupné z www:

http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2014_cz.pdf

ČKP. *Výroční zpráva za rok 2015* [online]. [cit. 22-08-2016]. Dostupné z www:

<http://www.ckp.cz/onas/vyrocní-zpravy/2015.pdf>

Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla (Zákon č. 168/1999 Sb.) [online]. [cit. 2016-02-10]. Dostupné z www: <http://www.ibesip.cz/cz/legislativa/povinne-ruceni/zakon-o-pojisteni-odpovednosti-z-provozu-vozidla>